

CO.MEDIA

UITGAVE VAN HET COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA - NUMMER 131 - DECEMBER 2009

Wie bepaalt wat er op de nieuwsagenda komt?

Toezicht mediadiensten op aanvraag

Bekostiging lokale omroepen

Nummer 131
December 2009

CoMedia is een uitgave van het
Commissariaat voor de Media

Redactie:
Wanda Bade, Fred van der Gon Netscher,
Ingrid Koorn

Met bijdragen van:
Marcel Betzel, Madeleine de Cock Buning

Fotografie:
Wim Kluvers

Redactieadres:
Commissariaat voor de Media
Bureau Communicatie
Postbus 1426
1200 BK Hilversum
T 035 7737700
F 035 7737799
cvdm@cvdm.nl
www.cvdm.nl

Vormgeving:
Anker & Strijbos, concept en design

Druk:
Roto Smeets Grafiservices

Coverfoto:
Afbeeldingen van de websites van
NRC Handelsblad, Trouw en
Reformatoorsch Dagblad op 18 juni 2009

3 Column

Een kolkend Umfeld, noemt Madeleine de Cock Buning het huidige medialandschap, waarin convergentie en divergentie de trend bepalen.

4 Mediamonitor

Onderzoek van het Commissariaat laat zien dat het ANP als bron domineert in de pers.

8 Toezicht op mediadiensten op aanvraag

Wat houdt de Europese Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten in en wat zijn de gevolgen in de praktijk?

9 Lokale omroepen en de gemeente

Vanaf 2010 geldt een financiële zorgplicht voor gemeenten ten aanzien van lokale omroepen. De Uitgangspuntennotitie geeft toelichting.

10 Bijeenkomst Europese toezichthouders

Het implementeren van de Europese Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten is voor de meeste landen nog niet eenvoudig, bleek op de laatste bijeenkomst van de Europese toezichthouders.

12 Meerjarenbegroting NPO

Het Commissariaat heeft de meerjarenbegroting van de publieke omroep beoordeeld en advies uitgebracht.

14 Toezicht in 2010

Een samenvatting van de speerpunten van het beleid voor komend jaar.

15 Collegebesluiten

Een overzicht van besluiten genomen in de periode van 8 september 2009 tot en met 17 november 2009.

Kolkend Umfeld

Terugblikkend en vooruitkijkend na mijn eerste halfjaar bij het Commissariaat, zie ik dat de omgeving van het Commissariaat nu daadwerkelijk in hoog tempo aan het veranderen is. Daaraan liggen niet alleen technologische, maar evenzeer maatschappelijke ontwikkelingen ten grondslag, die daarmee ten dele verband houden.

De veelbesproken tendens van convergentie en divergentie in de media vindt op dit moment volop plaats. Ik noem met publieke content gevulde embedded players en "Uitzending gemist" op de mobiele I-phone®, maar ook de Video on Demand (VOD) dienst Veamer® van commerciële aanbieder SBS, en nieuwe Electronische Programma Gidsen (EPG's) met uitgebreide navigatie- en e-commercemogelijkheden, waarin ook de Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten met zijn onderscheid tussen lineair en niet-lineair aanbod nog niet in heeft voorzien. Daarbij komen nog de mogelijkheden om met behulp van VOD, digitale recorders en EPG's reclameblokken te ontwijken, wat zonder twijfel tot verdere krapte in de advertentiemarkt zal leiden. Zo kunnen er weer minder eyeballs aan adverteerders worden verkocht, terwijl door de economische crisis ook de vraag naar advertentieruimte is afgenomen. De gespannen advertentiemarkt laat zich vooralsnog met name pijnlijk voelen bij de geschreven pers, waarover recent de Commissie Brinkman heeft bericht. De combinatie met dalende oplagen en stijgende kosten in productie en distributie maken dit tot een nijpende kwestie.

In zijn reactie op het rapport van de Commissie Brinkman benadrukt ook Minister Plasterk de noodzaak van meer publiek-private samenwerking tussen de kranten, de omroepen en de nieuwe media om de voor het functioneren van onze democratie zo belangrijke nieuws- en informatievoorziening in stand te kunnen houden. Deze samenwerking zou volgens de minister

bijvoorbeeld kunnen bestaan in het ter beschikking stellen van beeldmateriaal door de publieke omroep aan kranten, die dat vervolgens op hun eigen websites kunnen plaatsen. Deze en andere vormen van publiek-private samenwerking, waarbij mediawettelijk inmiddels meer is toegestaan dan menigeen zich lijkt te realiseren, kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het behoud van brede en kwalitatief goede multimediale nieuws- en informatievoorziening. Behoedzaamheid is echter wel vereist waar het mogelijke marktverstoring betreft, juist in de huidige gespannen markt.

Door behoedzaam om te gaan met aspecten als mogelijke marktverstoring, zowel wat betreft de relatie publieke media-opdracht en nevenactiviteit, als bij de zelfstandige toetsing van laatstgenoemde activiteit, onafhankelijkheid, non-discriminatie en transparantie kan het Commissariaat een waardevol steentje bijdragen aan zowel de multimediale nieuws- en informatievoorziening als aan de legitimiteit van onze mooie publieke (multi)media-instelling. Ik beschouw het als een voorrecht daaraan samen met het college en de medewerkers van het Commissariaat als toezichthoudend orgaan de komende tijd een bijdrage te mogen leveren. ■

Madeleine de Cock Buning

Wie bepaalt wat er op de nieuwsagenda komt?

Actuele nieuwsberichten buitelen op internet, televisie en radio elke dag in hoog tempo over elkaar heen. Hoe verloopt die nieuwstroom op een willekeurige dag? En waar komt het nieuws vandaan? De Mediamonitor van het Commissariaat maakt daarvan in zijn net verschenen rapport een grondige analyse. Met een duidelijke conclusie: de bron van het nieuws is in veel gevallen het ANP.

Het nu gepresenteerde onderzoek is het vijfde in een reeks onderzoeken van het Commissariaat naar nieuws en informatievoorziening in Nederland. Dit alles in het kader van de Mediamonitor. Deze Mediamonitor is, oorspronkelijk onder de naam Monitor Mediaconcentraties, in 2001 ingesteld om eigendomsverhoudingen en concentratieontwikkelingen te volgen op de mediamarkt. Sinds 2005 is, naast het volgen van mediamarkten en media-bedrijven, gekozen voor een verdieping van het onderzoek. Edmund Lauf, hoofd van de afdeling Strategie, Beleid en Ontwikkeling was hierbij vanaf het begin betrokken. "Bij de evaluatie van de Monitor in 2004 hebben we besloten ons vooral te richten op de vraag: hoe pluriform en onafhankelijk is de Nederlandse nieuwsmarkt eigenlijk? Dit heeft de afgelopen jaren geleid

tot onderzoeken naar het landelijke nieuwsaanbod, naar nieuwsredacties, naar lokale dagbladedities en naar nieuwsgebruik."

Het meest recente onderzoek spitst zich toe op de analyse van de inhoud van het nieuws. Hoe ziet de stroom van nieuwsberichten op radio, televisie, teletekst en internet er op een willekeurige dag (in dit geval 18 juni 2009) uit? Hoeveel nieuwsberichten verschenen er op die dag, waar gingen ze over, door welke nieuwsaanbieder

"HOE PLURIFORM EN ONAFHANKELIJK IS DE NEDERLANDSE NIEUWSMARKT?"

werden ze gepresenteerd, welke bron werd vermeld en hoe vaak werd het nieuws ververst? In totaal werden 21 nieuwstitels op internet, radio, televisie en teletekst betrokken in het onderzoek. De papieren dagbladen bleven buiten beschouwing, omdat die slechts één keer per dag verschijnen en dus niet leidend zijn als het gaat om actuele berichtgeving.

Rini Negenborn van de afdeling Strategie, Beleid en Onderzoek van het Commissariaat was nauw betrokken bij de opzet en uitvoering van het onderzoek. "We hebben er lang en hard aan gewerkt en ik ben erg blij met de resultaten. Met de cijfers die onze quickscan heeft opgeleverd, zetten we een belangrijke stap bij het in kaart brengen van de nieuwsmarkt. "

Persbureaus vooral dominant op internet

De onderzochte nieuwstitels brengen op 18 juni in totaal 1802 nieuwsberichten. Dit betekent dat elke nieuwstitel op die dag gemiddeld 86 nieuwe berichten publiceert. Depers.nl brengt met 195 berichten absoluut gezien

het grootste aantal nieuwe berichten, maar trouw.nl vernieuwt verhoudingsgewijs het meest: een vijfde van het totale aantal berichten op de site is in de loop van de dag nieuw.

Alle berichten samen behandelen 514 unieke gebeurtenissen. De helft hiervan (285) wordt alleen door één nieuwsbericht besproken; meestal gaat het daarbij om human interest berichten op internet. Ongeveer tien procent van de gebeurtenissen (zoals de Mexicaanse griep en de verkiezingen in Iran) wordt door zeven of meer berichten gemeld. Belangrijke berichten worden door de helft van de nieuwstitels binnen een uur na het verschijnen van het eerste bericht overgenomen. Zoals kan worden verwacht komt om zeven uur 's ochtends een grote stroom nieuwe berichten op gang en neemt het aandeel nieuwe berichten in de loop van de avond af.

De omvang van de berichten op internet is het grootste bij volkskrant.nl, nd.nl, nrc.nl en refdag.nl. Deze websites lijken daarmee meer achtergrond en context te bieden bij nieuwe berichten dan de sites van de meeste gratis kranten en van de Telegraaf en het AD.

Persbureaus spelen vooral op internet een dominante rol. Metronieuws.nl en nu.nl bestaan bijna volledig uit nieuws van ANP en ook ad.nl scoort hoog met ruim 60 procent. Meer dan 90 procent van de berichten op nieuws.nl noemt persbureau Novum. Opvallend is dat spitsnieuws.nl bij alle berichten de naam van een journalist zet, terwijl het dagblad Spits er juist om bekend staat veel berichten van ANP te gebruiken. In totaal wordt bij bijna de helft van de berichten een van de persbureaus als bron aangegeven. De websites van depers.nl, nos.nl en telegraaf.nl geven hun bron vaak niet aan. Als deze sites en spitsnieuws.nl buiten beschouwing worden gelaten, stijgt het aandeel berichten op internet van persbureaus naar bijna driekwart.

Opmerkelijk was dat elke nieuwstitel over het algemeen een eigen selectie van het ANP-nieuws maakte. "Je

De websites van NRC, Trouw en Reformatorisch Dagblad op een willekeurig moment op 18 juni 2009.

zou verwachten dat nieuwsredacties min of meer voor dezelfde onderwerpen zouden kiezen," zegt Negenborn, "maar dat bleek heel divers te zijn. Op dat gebied is dus wel degelijk sprake van pluriformiteit." Edmund Lauf vult aan: "In dat verband zou het interessant zijn als we eens een korte periode over het voltallige aantal persberichten van het ANP zouden kunnen beschikken. Dan kunnen we onderzoeken welke selecties redacties maken en hoe groot het daadwerkelijke aandeel van het ANP in nieuwsberichten is. Dat onderzoek hadden we uiteraard nu al graag uitgevoerd, maar helaas wilde het ANP ons alleen

"HET AANBOD VAN NIEUWSONDERWERPEN BLEEK HEEL DIVERS TE ZIJN."

op voorbehoud alle persberichten van die dag leveren."

Bronvermelding niet altijd zorgvuldig

Naast het onderzoek naar actueel nieuws op een willekeurige dag, presenteert de Mediamonitor een onderzoek naar bronnen in het nieuws, uitgevoerd door Nel Ruigrok en Otto Scholten van de Nederlandse Nieuwsmonitor van het Persinstituut. Dit onderzoek analyseert in hoeverre nieuws en achtergrondinformatie in landelijke dagbladen is gebaseerd op berichten van het ANP in de periode 2006-2008. Uit de analyse blijkt dat ruim 17.000 van de bijna 60.000 onderzochte artikelen (deels) gebaseerd zijn op een bericht van het ANP. Daarbij gaat het vooral om artikelen over sport, economie en buitenland. In bijna alle kranten stijgt het percentage artikelen dat (deels) gebaseerd is op een ANP-bericht: van 31 procent in 2006 tot bijna 36 procent in 2008.

Edmund Lauf: "Willen wij dat één persbureau zoveel invloed heeft op het bepalen van de nieuwsagenda."

Te denken geeft het feit dat in 2008 bijna 36 procent van de artikelen met nieuws en achtergrondinformatie over binnenlandse politiek (deels) is gebaseerd op een ANP-bericht; in 2006 was dat 31 procent. In bijna alle kranten stijgt tussen 2006 en 2008 het percentage artikelen dat (deels) gebaseerd is op een ANP-bericht. De stijging is het sterkst in NRC Next en het minst sterk in Spits. Het percentage artikelen dat (deels) gebaseerd is op een ANP-bericht is in de onderzochte periode het hoogst in Spits (46 procent) en het laagst in NRC Handelsblad en De Pers (20 procent). Het louter overschrijven en/of enig-

zins uitbreiden van berichten van het ANP komt bij de gratis dagbladen Spits

"OPINIEMACHT VIND IK EIGENLIJK EEN VERKEERDE TERM."

en Metro duidelijk vaker voor dan bij de overige kranten. Persberichten bewerken en informatie toevoegen komt bij Spits (17 procent) en Metro

(21 procent) juist weinig voor; NRC Handelsblad gaat hier aan kop met 83 procent.

Over de hele linie zijn dagbladen niet altijd zorgvuldig met het vermelden van bronnen. Bij de artikelen die zijn overgeschreven van het ANP vermelden Metro en Spits in driekwart van de gevallen de juiste bron; NRC Next en de Volkskrant doen dat in ruim de helft van de gevallen. AD, De Telegraaf en Trouw vermelden zelden of nooit de juiste bron. Andersom wordt bijvoorbeeld in NRC Next en De Telegraaf geregeld een eigen medewerker als bron genoemd terwijl een bericht afkomstig is van het ANP. Al met al is het zo voor de lezer niet altijd duidelijk waar het nieuws vandaan komt.

De uitkomsten nodigen uit tot verder onderzoek, aldus Negenborn. "We zouden nu graag willen weten hoe de nieuwsstroom loopt vóórdát hij via het ANP de wereld ingestuurd wordt. Ontstaat het nieuws door hun eigen onderzoek of halen ze het bijvoorbeeld bij vertegenwoordigers en persdiensten van organisaties vandaan? Wie bepaalt wat er op de nieuwsagenda komt?"

Lauf: "Men heeft het daarbij meestal over opiniemacht, maar dat vind ik eigenlijk een verkeerde term, die te veel in de kwalificerende sfeer ligt. Ik spreek liever van thematiseringsmacht."

Gatekeeping steeds belangrijker

Het onderzoek van het Commissariaat heeft overigens geen oordeel over de kwaliteit van het persbureau, benadrukt Lauf. "Ze hebben een heel sterke, crossmediale redactie, wij willen dat feit niet onderuit schoffelen. De vraag is slechts: willen wij dat één persbureau zo veel invloed heeft op het bepalen van de nieuwsagenda in Nederland? Dat kan onder bepaalde omstandigheden een risico vormen voor de pluriformiteit van het nieuws. Daarbij komt nog dat nieuwsredacties van de traditionele media onder druk van de digitalisering steeds meer worden uitgedund. Kijk naar de

Rini Negenborn: "Hoe loopt de nieuwsstroom vóór het ANP?"

recente ontslagen bij de Volkskrant en Trouw. En dat kan betekenen dat journalisten steeds vaker gaan leunen op persberichten van het ANP, zonder de tijd te hebben die goed te checken of eigen onderzoek te doen. Wat een risico oplevert voor de onafhankelijkheid van de nieuwsvoorziening."

"De sleutel tot het bewaken van pluraliteit en onafhankelijkheid ligt uiteindelijk bij persbureaus én nieuwsredacties, bij de gatekeeping. Dat willen we in de toekomst blijven volgen. Daarnaast zou ik heel graag sommige onderzoeken naar redacties en nieuwsgebruik van de laatste jaren nog eens herhalen. Alleen op die manier kun je veranderingen vaststellen en een goed beeld krijgen van de bewegingen in de nieuwsmarkt." ■

Onderzoek naar de nieuwsmarkt in voorgaande jaren

2005 - De Nederlandse nieuwsmarkt
Een secundaire analyse van het media-gebruik van Nederlandse burgers. Waren halen zij hun informatie vandaan? Laten zij zich door meerdere bronnen tegelijk informeren? Is er in termen van gebruik sprake van een dominante aanbieder op de markt?
(gepresenteerd in Mediaconcentratie in beeld 2004)

2006 - Nieuwsredacties
Een onderzoek naar de omvang, de

samenstelling en de organisatie van nieuwsredacties en naar het brongebruik in de nieuwsvoorziening.
(gepresenteerd in Mediaconcentratie in beeld 2005)

2007 - Lokale dagbladedities
Een onderzoek naar de lokale berichtgeving en de ontwikkeling daarin tussen 1987 en 2006. Door middel van inhoudsanalyse is onderzocht welke rol lokale edities van regionale kranten spelen in de informatievoorziening.
(gepresenteerd in Mediaconcentratie in beeld 2006)

2008 - Nieuwsgebruik
Een analyse van de nieuwsconsumptie. Van welke nieuwstitels maken Nederlanders gebruik en hoeveel tijd besteden ze daaraan? Wat zijn de verschillen tussen generaties als het gaat om het gebruik van nieuws en actualiteiten?
(gepresenteerd in Mediaconcentratie in beeld 2007)

De rapporten zijn te downloaden op www.mediamonitor.nl

Mediadiensten op aanvraag onder toezicht

Op 8 december 2009 heeft de Eerste Kamer een wetsvoorstel tot wijziging van de Mediawet aangenomen. Strekking van dit wetsvoorstel (voluit: Wijziging van de Mediawet 2008 en de Tabakswet ter implementatie van de richtlijn Audiovisuele Mediadiensten) is om vóór 19 december 2009 de Mediawet aan te passen aan de Europese Richtlijn Audiovisuele mediadiensten.

Deze richtlijn heeft de Europese Richtlijn Televisie zonder Grenzen vervangen en introduceert 'audiovisuele mediadienst' als centraal begrip. Of er sprake is van een audiovisuele mediadienst is niet afhankelijk van het distributieplatform of de verspreidingstechniek (kabel, ether, satelliet, internet of een combinatie daarvan). De Europese en in navolging daarvan de nationale wetgever hebben namelijk gekozen voor een techniekneutrale benadering. Hiermee wordt beoogd een gelijk speelveld te creëren tussen aanbieders die vergelijkbare diensten via verschillende platforms aanbieden. Ook moet de burger en consument kunnen rekenen op een bepaald niveau van bescherming ongeacht het type platform of techniek dat wordt gebruikt voor het aanbieden van de audiovisuele mediadienst.

Basiscriteria

Er is sprake van een audiovisuele mediadienst als wordt voldaan aan een aantal basiscriteria. Het moet in de eerste plaats gaan om massamedia die als doel informatie, educatie en amusement hebben. Dit betekent dat diensten met een privaat karakter zoals videochat-sites er in beginsel niet onder vallen. Verder moet er sprake zijn van programma's en moet de dienst ook als hoofddoel het aanbieden van programma's hebben. Als videomateriaal van ondergeschikte aard is, zoals bij websites waarbij de tekst domineert en de aanwezige audiovisuele content is bedoeld als ondersteuning van een ander doel, is er in beginsel geen sprake van een audiovisuele mediadienst. Ook moet het gaan om economische diensten oftewel diensten waarmee inkomsten worden gegenereerd bijvoorbeeld in de vorm van reclame en sponsoring. Tot slot is een belangrijke eis dat de aanbieder redactionele verantwoordelijkheid moet kunnen uitoefenen over de audiovisuele content voordat

je kunt spreken van een audiovisuele mediadienst. Dat betekent dat hij zowel invloed moet kunnen uitoefenen op de presentatie/organisatie als ook op de selectie van de audiovisuele inhoud. Partijen die uitsluitend programma's doorgeven waarvoor anderen de redactionele verantwoordelijkheid dragen worden niet gezien als aanbieder van een audiovisuele mediadienst.

Minder strikte regels

De Richtlijn en Mediawet maken onderscheid tussen lineaire audiovisuele mediadiensten (ook wel televisieomroep genoemd) en non-lineaire audiovisuele mediadiensten (ook wel audiovisuele mediadiensten op aanvraag genoemd). Kenmerkend voor de laatste categorie is dat de gebruiker beslissende invloed heeft op het moment van het toesturen van de informatie, dit in tegenstelling tot de lineaire audiovisuele mediadiensten waarbij de aanbieder het uitzendtijdstip bepaalt. Wel gelden voor de diensten op aanvraag minder strikte regels, omdat wordt aangenomen dat de keuzevrijheid en de gebruikersinvloed van de consument aanzienlijk groter is dan bij lineaire diensten. Bovendien gaat de Richtlijn er vanuit dat lineaire diensten vooralsnog een groter bereik en daarmee een grotere impact hebben dan mediadiensten op aanvraag, wat pleit voor uitgebreidere regulering van lineaire diensten.

Net als voor de lineaire diensten zal ook voor de non-lineaire diensten een aantal basisregels gelden: het verbod op haatzaaien en discriminatie, de bescherming van minderjarigen tegen schadelijke content en het waarborgen van een duidelijk onderscheid tussen redactie en commercie.

De wetswijziging heeft tot gevolg dat vanaf de datum van inwerkingtreding naast de lineaire diensten nu ook de non-lineaire diensten onder het toezicht van het Commissariaat gaan vallen. Dat betekent dat een aanbieder van een audiovisuele mediadienst op aanvraag (non-lineair) zich moet aanmelden bij het Commissariaat. Hiertoe zal een registratiemogelijkheid op de website worden ingericht. ■

Bekostiging lokale omroepen

Het Commissariaat heeft een Uitgangspuntennotitie opgesteld, die lokale media-instellingen en gemeentebesturen informeert over hun rechten en plichten betreffende de met ingang van 1 januari 2010 geldende zorgplicht van de gemeenten.

Vanaf 2010 hebben gemeenten een zorgplicht voor de bekostiging van de lokale publieke media-instellingen. Als uitgangspunt kunnen de gemeenten daarbij een bedrag van ten minste € 1,30 (plus index) per woonruimte hantieren. Het Commissariaat houdt toezicht op deze gemeentelijke zorgplicht.

Als een gemeenteraad positief adviseert over de aanwijzingsaanvraag van de lokale media-instelling maar weigert het met de zorgplicht gemoeide bedrag te begroten, dan kan het Commissariaat zich wenden tot Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie. Die kan het bedrag op de begroting van de gemeente een vaste bestemming geven.

Het Commissariaat ziet er op toe dat de lokale media-instelling zich houdt aan de Mediawet. Het toezicht richt zich op de financiën, de redactionele onafhankelijkheid en de programma's. Een belangrijk financieel toetspunt is of alle inkomsten van de lokale media-instelling worden gebruikt voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht. Ook controleert het Commissariaat of de lokale media-instelling zich niet voor het karretje van (commerciële) derden laat spannen en of voorgenomen nevenactiviteiten voldoen aan de mediawettelijke voorwaarden. In het Handboek Financiële Verantwoording Publieke Lokale Media-instellingen (zie ook www.cvdm.nl) staat welke informatie in dit kader aan het Commissariaat verstrekt moet worden.

Garantie redactionele onafhankelijkheid

De financiële controle door de gemeente is van een andere orde. De gemeente verricht een jaarrekeningtechnische toetsing en kijkt naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de besteding van de gelden die in het kader van de gemeentelijke zorgplicht zijn verstrekt. Met andere woorden: is het geld efficiënt en effectief ingezet? Ook gaat de gemeente na of aan de bekostigingsvoorwaarden is voldaan.

De gemeente legt de lokale media-instelling geen voorwaarden op die te maken hebben met de vorm of de inhoud van haar media-aanbod. De redactionele autonomie en het onafhankelijk functioneren van de lokale media-instelling moet zijn gewaarborgd. Ook als de gemeente aanvullende subsidies verstrekt of op basis van een overeenkomst als opdrachtgever fungeert, moet de redactionele onafhankelijkheid van de lokale media-instelling zijn gegarandeerd. De lokale media-instelling blijft altijd (eind)verantwoordelijk voor de inhoud van het media-aanbod dat zij uitzendt ■

Aanvragen scherper onder de loep

Met ingang van 1 januari 2009 dient het Commissariaat bij zijn besluit over een aanwijzingsaanvraag van een lokale media-instelling acht te slaan op alle factoren die voor het functioneren van de instelling van belang kunnen zijn. Dit betekent dat de aanvraag van een lokale media-instelling om een aanwijzing niet meer louter beoordeeld wordt aan de hand van de formele in de Mediawet opgenomen bestaansvereisten. Het media-aanbod van de betrokken lokale media-instelling, het functioneren van het programmabeleidsbepalende orgaan en de financiële situatie worden ook in ogenschouwing genomen. Op grond van de oude Mediawet hield het Commissariaat alleen rekening met die factoren in geval er sprake was van twee of meer aanvragers.

Europese toezichthouders worstelen met mediadiensten op aanvraag

De EPRA, het Europese platform van toezichthouders op de media, hield zijn najaarsvergadering in oktober in Dresden. Rode draad was de toepassing van de Europese Richtlijn Audiovisuele mediadiensten in de praktijk en vooral hoe om te gaan met mediadiensten op aanvraag (non-lineaire diensten). De discussie maakte duidelijk dat veel landen hun wetgeving niet tijdig zullen hebben aangepast aan de Richtlijn en dat de toezichthouders nog veel uitvoeringswerkzaamheden voor de boeg hebben.

In de vergadering werd vooral stilgestaan bij de verwachte ontwikkeling van mediadiensten op aanvraag en de wenselijkheid van regulering. Een vertegenwoordiger van de BBC ging in op het enorme succes van de BBC iPlayer, de dienst voor uitgesteld kijken van de Britse publieke omroep. Zo waren er in juli 2009 ruim 70 miljoen downloads waarbij ruim 90% van de beschikbare content op iPlayer ook daadwerkelijk werd bekeken. De iPlayer wordt steeds meer op televisietoestellen bekeken in plaats van op de computer, omdat hij ook

deel uitmaakt van het pakket dat wordt aangeboden op het IPTV-platform van Virgin Media. De spreker wees erop dat dit de toekomstige manier van tv kijken is: via internet aangeleverde programma's en andere diensten bekijken, waarbij de aloude televisie een van de vele schermen in je huis is. Er zijn plannen om content van de BBC en andere grote spelers zoals ITV, Channel 4 and Five aan te bieden via IPTV, waarvoor alleen een speciale set top box van tussen de £100-£200

benodigd is. Deze zogeheten "over the top tv" zal een revolutionaire verandering betekenen, aangezien distributiepartijen zoals kabelexploitant of satellietaanbieder dan buiten spel kunnen worden gezet. Een andere ontwikkeling waar de BBC veel van verwacht is die van 'participative media', waarbij gebruikers instant met elkaar kunnen communiceren tijdens het kijken van een groot evenement.

De afgevaardigde van de Italiaanse associatie van IPTV-providers gaf een presentatie over de technische en commerciële evolutie van non-lineaire AV-mediadiensten. Zij ging daarnaast in op de ontwikkeling waarbij steeds meer internettoepassingen via het televisiescherm kunnen worden benaderd, zoals de sociale netwerksites MySpace, Facebook en Twitter. Een interessante vraag, ook in verband met de toepassing van de audiovisuele mediadiensten richtlijn, is welke partijen de redactionele verantwoordelijkheid dragen. Moeten kabelexploitanten en IPTV-aanbieders puur als doorgeefluik worden gezien of worden ze, zeker als ze een selectie van beschikbare internetcontent doorgeven, (mede)verantwoordelijk? Net als de Britse spreker ging zij nader in op de opkomst van 'over the top tv', via aangepaste televisietoestellen, decoders of gameconsoles.

Waarborging Europese producties

Een andere spreker, lid van de Franse toezichthouder CSA, wees erop dat zeker bij het bepalen van de jurisdictie over nieuwe diensten meer dan ooit samenwerking tussen Europese toezichthouders gewenst is. In Frankrijk is de wetgever bij het ontwerpen van de implementatiewetgeving dicht bij de tekst van de Richtlijn gebleven. Omdat het CSA zich genoodzaakt voelt de criteria nader in te vullen is een consultatie gehouden om input vanuit de markt te krijgen. Deze consultatie werd pas tijdens de bijeenkomst in Dresden afgesloten, zodat nog niets over de uitkomsten kan worden gezegd. Het CSA buigt zich nu vooral over de vraag in hoe-

De Dreikönigskirche in Dresden, locatie van de EPRA-bijeenkomst.

verre minderjarigen effectief kunnen worden beschermd tegen schadelijke content in non-lineaire diensten. Hierbij wordt ook bekeken in hoeverre het wenselijk is om waarschuwingssymbolen of 'watersheds' (bepaalde content pas na een bepaald tijdstip aanbieden) voor te schrijven.

Een andere belangrijke kwestie voor het CSA is de waarborging van voldoende Europese content binnen non-lineaire audiovisuele mediadiensten. Traditiegetrouw zijn de Fransen een groot voorstander van het stimuleren van Europese producties, maar ze zien ook het gevaar van een lastenverzwaring voor aanbieders, met als mogelijk gevolg omzeilingconstructies zoals vestiging in een ander land. "We moeten voorkomen dat omroepen nomaden worden en Europa afreizen op zoek naar de meest liberale regulering", aldus de Franse spreker.

Implementatie richtlijn lastige opgave

De Britse OFCOM zet sterk in op co-regulering. Twee instituten krijgen een rol bij het toezicht op de non-lineaire audiovisuele mediadiensten. De ASA (Advertising Standards Authority) zal klachten behandelen over de inhoud van reclame terwijl de ADVOD (Association for Video On Demand Services) primair verantwoordelijk zal zijn voor het toezicht op de diensten zelf. De OFCOM zal als achtervang fungeren als klachten niet afdoende worden afgehandeld (de zogenaamde 'backstop powers'). Voor het non-lineaire domein zullen in het

Verenigd Koninkrijk veel minder regels gaan gelden dan voor de lineaire diensten.

In het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk verwacht men dat er ongeveer 200 nieuwe mediadiensten onder de mediareggeving zullen komen. Een goede onderbouwing van die aantallen kon echter niet gegeven worden. Veel andere landen hebben nog veel minder vast omliggende ideeën over de diensten waarop straks toezicht wordt gehouden. De vertegenwoordiger van de Poolse toezichthouder gaf aan dat zij zich met een recente budgetkorting van 30 procent en een verwachte kostenstijging van minimaal 15 procent voor een vrijwel onmogelijke opgave ziet gesteld. Ook de pas opgerichte nieuwe Ierse toezichthouder BAI liet weten zich geen uitbreiding van het personeelbestand te kunnen veroorloven. De discussie maakte duidelijk dat veel landen niet op tijd, dat wil zeggen voor 19 december 2009, de implementatie van de Richtlijn zullen hebben afgerond.

De Europese Commissie liet weten dat waarschijnlijk alle landen in navolging van de Richtlijn product placement zullen opnemen in hun wetgeving. Ook zullen alle landen de minimumduur van 20 minuten tussen twee reclameblokken schrappen. De Commissie toonde zich verheugd over het feit dat alle landen kiezen voor liberalisering. De nieuwe Richtlijn staat toe dat lidstaten voor 'eigen' omroepen strengere of gedetailleerdere regels vaststellen maar in de praktijk maken de landen daar zelden gebruik van. De Commissie liet weten komend jaar nauwlettend te gaan volgen in hoeverre de lidstaten de Richtlijn hebben omgezet en respecteren.

Mediapluraliteit-monitor

Een van de werkgroepen behandelde het meten van mediapluraliteit. Op verzoek van de Europese Commissie heeft een internationaal consortium, bestaande uit de Katholieke Universiteit Leuven, de Central European University (Boedapest) en Jönköping International Business School (Helsinki) en de Belgische Ernst & Young Consultancy onderzoek gedaan naar manieren om mediapluraliteit te meten. De studie heeft geresulteerd in een rapport waarin maar liefst 166 indicatoren worden onderscheiden die iets zouden kunnen zeggen over de mate van mediapluraliteit. Sommige indicatoren zijn juridisch van aard (zoals wettelijke waarborgen van de vrijheid van meningsuiting) terwijl andere een meer economische (zoals marktaandeel media gericht op minderheden) of een sociaal-wetenschappelijke invalshoek hebben.

Er was vanuit de zaal veel lof voor de volledigheid van de studie maar dat leverde ook meteen het belangrijkste kritiekpunt op. Het aantal indicatoren is zo groot dat het voor veel toezichthouders in de praktijk te arbeidsintensief is om toe te passen. Afgesproken werd dat binnen EPRA-verband nogmaals een werkgroep aan het onderwerp wordt gewijd, ook om te kijken of het aantal indicatoren fors kan worden gereduceerd tot de meest belangrijke die voor elk land van toepassing zijn. ■

Mogelijkheden tot samenwerking verruimd

Steeds vaker maken publieke omroepen gebruik van de mogelijkheid tot samenwerking met mediabedrijven en culturele instellingen. Het Commissariaat heeft onlangs het beleid inzake publiek-private samenwerking verruimd en op onderdelen aangepast. Het Commissariaat zal de samenwerking tussen publieke omroepen en culturele instellingen voortaan op dezelfde wijze beoordelen als de samenwerking tussen mediabedrijven en publieke omroepen. Dit betekent dat de samenwerking niet als sponsoring noch als nevenactiviteit wordt aangemerkt indien er sprake is van gelijkwaardige samenwerking. Een merknaam in de titel van een programma is altijd toegestaan als het gaat om de naam van een culturele instelling; het noemen daarvan wordt niet beschouwd als reclame. Voor het noemen van een product van een culturele instelling in de programmatitel kan een ontheffing worden gevraagd van het reclameverbod. Het programma mag echter niet worden gesponsord door rechthebbenden en de omroep moet zich altijd inspannen om aanhakende reclame te voorkomen. Onder culturele instellingen verstaat het Commissariaat uitvoerders van podiumkunsten, musea, bioscoop en filmhuis, culturele centra, culturele festivals, erfgoedinstellingen en ondersteunende instellingen als bedoeld in paragraaf 6 van de Regeling subsidies en uitkeringen cultuuruitingen.

Meer informatie is te vinden in de brochure Publiek-private samenwerking, te downloaden op de website van het Commissariaat. ■

Nichezenders: analoog of digitaal?

Om het digitale aanbod te kunnen uitbreiden, besloot Ziggo begin dit jaar het analoge minimumpakket af te bouwen van 34 naar 30 programma's. Nichezenders als TVE, RAI Uno en TV5Monde zouden daardoor uitsluitend nog in het digitale standaardpakket worden doorgegeven. Daar waren de Programmaraad Breda en de Programmaraad Multikabel het niet mee eens en ze dienden bij het Commissariaat een handhavingsverzoek in. Met dien verstande, dat in plaats van TV5Monde France 2 werd geadviseerd voor het analoge pakket, aangezien TV5Monde zelf aangaf alleen nog digitaal te willen worden doorgegeven. Ziggo vroeg bij het Commissariaat vervolgens ontheffing aan van doorgifte van de zenders TVE, RAI Uno en France2 in het minimumpakket, maar kreeg nul op het rekest. De verzoeken van PR Breda en PR Multikabel werden in juni van dit jaar ingewilligd. Het Commissariaat was van mening dat Ziggo geen zwaarwichtige redenen had om af te wijken van de adviezen van beide programmaraden en dat die adviezen de innovatie van het digitale aanbod bovendien niet in de weg staan.

Ziggo maakte op dit besluit bezwaar, maar het Commissariaat oordeelde in september opnieuw in het nadeel van de kabelaar. Vervolgens ging Ziggo in beroep bij de rechtbank, de procedure loopt nog. In afwachting van de uitspraak zal Ziggo TVE, RAI Uno en France2 vooralsnog blijven uitzenden in het analoge pakket. ■

Ziggo moet Concertzender wel doorgeven

De Programmaraad Amstelveen (PRA) diende in 2007 een handhavingsverzoek in tegen Casema, omdat de kabelaar de Concertzender niet door wilde geven, tegen het Radio Advies 2007 in. Het Commissariaat stelde vast dat de NPO de Concertzender niet beschikbaar stelt voor uitzending in het wettelijk minimumpakket en dat Casema daarom een zwaarwichtige reden had om van het Radio Advies af te wijken. Met een nieuwe beslissing op bezwaar kwam het Commissariaat hier vorig jaar op terug. Aanleiding was dat noch de NPO noch de kabelexploitant bereid waren om de kosten te betalen die verbonden zijn aan uitzending van de Concertzender. De wet beschouwt het betalen van een geringe vergoeding of het voor eigen rekening nemen van geringe kosten echter niet als een zwaarwichtige reden voor afwijking van het Radio Advies. De financieel-economische exploitatiemogelijkheden van Casema worden als gevolg van deze kosten niet in gevaar gebracht. Het Commissariaat legde Casema een symbolische

boete op van € 1,- en besloot dat Casema de Concertzender alsnog moest opnemen in het wettelijk minimumpakket Met daarbij de aantekening dat als Ziggo de aanwijzing niet zou opvolgen, het Commissariaat een nieuw besluit zou nemen en een substantiële boete zou opleggen.

Casema, inmiddels Ziggo geheten, verzocht de rechtbank om een voorlopige voorziening. De Voorzieningenrechter oordeelde vervolgens dat het besluit van het Commissariaat berustte op ontoereikend onderzoek en dat het onvoldoende was gemotiveerd. Casema werd een voorlopige voorziening toegewezen. In de laatste uitspraak in de bodemprocedure, van 9 juli 2009, heeft de rechter echter bepaald dat Ziggo geen zwaarwichtige reden heeft om af te wijken van het advies en dus de Concertzender in Amstelveen moet doorgeven. Het Commissariaat heeft Ziggo in november van dit jaar dan ook een boete van € 13.000,- opgelegd. ■

Advies Commissariaat over Meerjarenbegroting NPO

Het Commissariaat heeft zijn advies uitgebracht over de Meerjarenbegroting 2010 - 2014 van de Nederlandse Publieke Omroep. Bij de beoordeling werden geen grote wijzigingen geconstateerd ten opzichte van de vorige meerjarenbegroting. Niet zo verwonderlijk, aangezien de NPO in het voorjaar van 2010 het Concessiebeleidsplan voor de komende tien jaar zal presenteren waarin een groot aantal onderwerpen diepgaand zal worden uitgewerkt. Bovendien kunnen in 2010 nog de nodige veranderingen worden verwacht waarvan de impact nu nog niet geheel is in te schatten, zoals de toetreding van WNL en PowNed en het toepassen van een glijdende schaal voor de verdeling van budget en zendtijd. Expressie, kunst en diversiteit zijn in de MJB evenals vorig jaar als speerpunten benoemd. Nieuw in de begroting is de invloed van de recessie, die tot nu toe grotendeels aan de publieke omroep voorbij is gegaan. Dat maakt het noodzakelijk dat de NPO ook in de huidige economische situatie behoedzaam moet opereren jegens andere partijen in de markt.

Het Commissariaat heeft in zijn advies enkele onderwerpen aangewezen die ook in het Concessiebeleidsplan dienen te worden meegenomen, zoals nader uitgewerkte (bereiks)doelstellingen voor Kunst & Cultuur, een algemene

visie op samenwerking met derde partijen, integrale aanpak van het diversiteitsvraagstuk, een goed onderbouwde visie op de zenderprofielen en een verdere uitwerking van de digitale contentstrategie.

Prestatieovereenkomst

Voor het eerst heeft het Commissariaat ook de naleving van de 'prestatieovereenkomst publieke omroep (2008 - 2010)' beoordeeld. Algemene conclusie is dat de publieke omroep heeft waargemaakt wat in de prestatieovereenkomst is beloofd en op verschillende terreinen zelfs meer resultaat heeft behaald dan was afgesproken. Dit geldt bijvoorbeeld voor de hoeveelheid kunstprogramma's, educatieve programmering en nieuwe audiovisuele programmering op internet. Het Commissariaat is van mening dat de prestatieovereenkomst erg voorzichtig is ingezet. Die had op een aantal punten wat uitdagender mogen worden gesteld, gezien het gemak waarmee bepaalde doelstellingen in 2008 zijn gehaald.

Transpanter verantwoordingsbeleid

Een andere kritische noot betreft het feit dat ondanks enige verbetering op dit punt de beleidsvoornemens niet financieel zijn uitgewerkt, iets wat in voorgaande jaren ook al het geval was.

Hierdoor is het niet mogelijk een goed beeld te krijgen van de aan de voornemens gerelateerde kosten.

Overige onderwerpen die in het advies aan de orde komen zijn de meerwaarde van de themakanalen, de problematiek rond de verrekening van auteursrechten en de 'single sign-on' en 'embeddable player', twee nieuwe ontwikkelingen op internetgebied.

Tot slot vindt het Commissariaat dat er meer afstemming zou moeten zijn tussen de vele verantwoordingsdocumenten en -momenten ten aanzien van het voorgenomen beleid en de behaalde resultaten van de publieke omroep. Dit zou de overzichtelijkheid en transparantie van een en ander zeer ten goede komen. ■

Het advies over de Meerjarenbegroting NPO 2010-2014 is te downloaden op www.cvdm.nl

Toezicht in 2010

2009 was een bijzonder druk jaar voor het Commissariaat en 2010 zal niet minder druk worden. Zo blijkt uit de jaarlijkse handhavingsbrief aan de minister, waarin het Commissariaat de speerpunten van het beleid voor komend jaar uiteenzet.

Het Commissariaat beweegt zich in een sector waarin technische en andere ontwikkelingen zich zeer snel voltrekken. Van toezichthouders mag dus verwacht worden dat zij dicht op de hen toevertrouwde materie zitten en dat ze een uiterst proactieve houding aannemen. Waar het de publieke omroep betreft komt de aandacht steeds sterker te liggen op zorgvuldige besteding van publieke middelen en op de multimediale taakopdracht van de publieke omroep, ook samenhangend met de nevenactiviteiten waarmee de omroepen zich op de markt begeven.

Naar aanleiding van de veranderingen in de mediasector en in de visie op de rol van toezichthouders heeft het Commissariaat het afgelopen jaar een project toekomstverkenningen opgezet. Aan de hand van verschillende scenario's zijn streefbeeld en geformuleerd. In 2010 zal het Commissariaat een visiedocument presenteren dat het Commissariaat op weg moet helpen om voorbereid te zijn op wat in de toekomst van hem als moderne toezichthouder wordt verwacht.

Verbreiding van het toezicht

De audiovisuele mediadiensten staan in 2010 hoog op de agenda. De implementatie van de Europese Richtlijn in de Nederlandse wetgeving wordt binnenkort van kracht, waarna nader ingevuld moet worden welke audiovisuele mediadiensten onder het toezicht van het Commissariaat gaan vallen. In 2009 is reeds een projectgroep gestart met de voorbereidingen van deze omvangrijke operatie. Ook voor het programmatoezicht heeft de implementatie van de Richtlijn consequenties. Als straks ook non-lineaire diensten onder het toezicht vallen betekent dat een aanzienlijke uitbreiding van het werk.

Het toezicht zal nog meer dan nu al het geval is verschuiven naar grotere zaken waarbij vaak constructies met derden aan de orde zijn. Kleinere overtredingen zoals een onjuiste sponsorvermelding of een product dat iets te nadrukkelijk in beeld komt, blijft het Commissariaat wel signaleren en administreren, maar er zal niet in alle gevallen een sanctieprocedure volgen.

Voor het financiële toezicht heeft deze verschuiving ook gevolgen. Het Commissariaat wil meer inzicht krijgen in hoe producties tot stand komen, welke geldstromen daarmee gemoeid zijn, welke partijen erbij betrokken zijn en of er eventueel verborgen belangen een rol spelen. Daarnaast zal worden gewerkt aan het opstellen van een financiële risicoanalyse met betrekking tot het publieke bestel, zoals aanbevolen door de Algemene Rekenkamer.

Op termijn zullen de drie Antilliaanse eilanden Bonaire, St. Eustatius en Saba de status krijgen van Nederlandse gemeente. Dat betekent dat ook de mediasector aldaar onder het toezicht van het Commissariaat gaat vallen. In 2010 zal het Commissariaat zich nader oriënteren op deze nieuwe taak.

De Mediamonitor zal zich komend jaar naast het voortzetten van het algemene nieuws- en informatieonderzoek richten op een tamelijk grootschalig onderzoek naar lokale nieuwsvoorziening en het lokale nieuwsgebruik, in samenwerking met het Stimuleringsfonds voor de pers.

Toezicht op en handhaving van de Wet op de vaste boekenprijs zijn inmiddels duidelijk ingebed in de organisatie van het Commissariaat. Om uitgever, importeurs en boekverkopers op een laagdrempelige manier te informeren over de toepassing van de regels over de vaste boekenprijs, verschijnt eind dit jaar de eerste editie van een nieuwsbrief. In 2010 wordt deze gecontinueerd. ■

Collegebesluiten over de periode 8 september 2009 tot en met 17 november 2009

Zendtijd- en kabelzaken

Publieke lokale media-instelling

Als lokale publieke media-instelling zijn aangewezen

- ◆ Stichting Omroep Delft
- ◆ Stichting Lokale Omroep Almelo
- ◆ West Zeeuws Vlaamse Omroep Stichting
- ◆ Stichting RTV Amstelveen
- ◆ Stichting Lokale Omroep Ede
- ◆ Radio Markant voor de gemeenten Sneek en Wymbritseradiel
- ◆ Stichting Lokale Omroep Zeist en Bunnik
- ◆ Algemene Radio Omroep Soest

Commerciële media-instelling

In de aangegeven periode is aan de volgende media-instellingen toestemming verleend om een commerciële mediadienst te verzorgen

- ◆ Dance TV B.V. voor Dance TV
- ◆ Jetix Europe Channels B.V. voor Coastline Radio
- ◆ De heer A.R. Latchmarsing voor Bollywood Box Music Channel
- ◆ Game Network voor Smile TV, Smile TV4 en Smile TV5
- ◆ KNN Media V.O.F. voor het televisieprogramma KNN Media
- ◆ Marc Dorel TV Netherlands b.v. voor Marc Dorel TV
- ◆ Nico's Music voor Radio NL

Evenementenzender

In de aangegeven periode is toestemming verleend aan

- ◆ Hardenberg FM voor openluchtbioscoop cabaretfestival 2009
- ◆ Stichting Stralen voor het Tilburgse Carnaval 2010
- ◆ Vereniging voor Horeca Overleg Paleisring/ Piusplein voor Carnavalsactiviteiten 2010
- ◆ Stichting Radio Peejenland voor evenementen in dorps huis Werne 2009
- ◆ De heer A.C. Nieuwland voor intocht Sinterklaas in Hoogvliet
- ◆ Stichting Wielerronde Wolder voor Wielerronde van Wolder 2010
- ◆ Radio Moonlight b.v. voor Oktoberfeest Arcen
- ◆ De heer A.C. Nieuwland voor Kerstfestival winkelcentrum Hoogvliet
- ◆ Friese Piraten Combinatie voor FPC Kerstfair
- ◆ Stichting Kermis FM voor Tilburgse Kermis 2010
- ◆ De heer J. de Boer voor Inzamelingsactie Stichting Hart in Friesland
- ◆ Stichting Ster van Twente voor Muziekevenement Hof van Twente

Overige

■ 6 oktober

Inzake de handnavingsverzoeken van de Programmaraad Breda en Programmaraad Multikabel jegens Ziggo en het ontheffingsverzoek Ziggo, worden de bezwaren van Ziggo tegen het handnavingsbesluit van 26 mei 2009 ongegrond verklaard. Het besluit blijft gehandhaafd, zij het dat de motivering daarvan wordt aangevuld.

De bezwaren van Ziggo tegen het besluit tot weigering van de ontheffing van 2 juni 2009 worden eveneens ongegrond verklaard. Ook dit besluit blijft gehandhaafd, zij het dat de motivering daarvan wordt aangevuld.

■ 27 oktober

Het radio-zendtijdbesluit en het televisie-

zendtijdbesluit 2009-2010 wordt vastgesteld.

■ 3 november

Het verzoek van de Programmaraad Amstelveen om nadere bestuursrechtelijke handhaving jegens Ziggo wordt ingewilligd. Ziggo krijgt een boete van € 13.000,- opgelegd.

■ 17 november

Inzake de uitspraak Rechtbank Groningen in het beroep van Menterwolde tegen de boeteoplegging vanwege de overtreding van artikel 5:20 Awb, wordt geen hoger beroep ingesteld.

Juridische zaken - Programmatoezicht

■ 8 september

Salto krijgt een ontheffing van de reclame-regels in verband met de live-registratie van het Jordaanfestival op AT5. De actie staat in het teken van werkzaamheden van het Ronald McDonald Kinderfonds.

De NOS ontvangt een bestuurlijke boete van € 60.000,- wegens niet toegestane reclame-uitingen van de Sponsor Bingo Loterij in de bumpers rond uitzendingen van Studio Sport.

■ 22 september

Voor het overtreden van de programma-quota 2008, wordt aan de volgende zenders een boete opgelegd.

- ◆ Mixed Martial Arts Channel ontvangt een boete van € 825,- vanwege het overtreden van artikel 5:20 van de Awb
- ◆ Digiquest ontvangt een boete van € 825,- vanwege het overtreden van artikel 5:20 van de Awb
- ◆ Urban Channel ontvangt een boete van € 825,- vanwege het overtreden van artikel 5:20 van de Awb
- ◆ Onze ontvangt een boete van € 650,-

vanwege het overtreden van artikel 5:20 van de Awb

■ 20 oktober

Inzake AVRO-TVFilm wordt besloten Wilmar Press de gevraagde stukken te verlenen op grond van de Wet openbaarheid van bestuur.

De TROS krijgt een boete van € 270.000,- voor overtreding van het sponsor- en dienstbaarheidsverbod inzake het programma Bibaboerderij.

■ 27 oktober

Nedervisie krijgt een bestuurlijke boete van € 825,- opgelegd wegens het niet naleven van de informatieplicht.

Het handhavingsverzoek van DutchNews.nl jegens de Wereldomroep wordt afgewezen.

■ 3 november

Het bezwaar van Stichting ODP TV4U tegen het besluit ontheffing programmaquota van 22 juni 2009 wordt ongegrond verklaard. Het besluit blijft gehandhaafd met aanvulling van de motivering.

■ 17 november

Het bezwaar van LliNK tegen de opgelegde boete van € 107.500,- wegens overtreding van het dienstbaarheidsverbod, wordt ongegrond verklaard.

Voor het televisieprogrammakanal Kaze TV wordt het percentage Europese producties vastgesteld op 10% voor het jaar 2009 en het jaar 2010, 15% voor het jaar 2011 en 25% voor het jaar 2012.

Financieel toezicht

De volgende brieven, waarin aanwijzingen zijn gegeven bij jaarrekeningen, zijn in de aangegeven periode vastgesteld. Het

tussen haakjes aangegeven jaartal heeft betrekking op het jaar van de jaarrekening.

Lokaal

Stichting Lokale Omroep Deventer (2007 en 2008)

Stichting Lokale Omroep Radio Polderland (2007 en 2008)

Stichting Meeromroep (2008)

RTV Amstelveen (2007 en 2008)

Stichting Agglomeratieomroep Holland Centraal (2007 en 2008)

Regionaal

Stichting Omroep Limburg (2008)

Stichting Regionale Televisie Noord (2008)

Stichting Omroep Drenthe (2008)

Omroep Flevoland (2008)

RTV Noord-Holland (2008)

Stichting Regionale Omroep

Rotterdam-Rijnmond (2008)

Stichting Omroep Fryslân (2008)

Landelijk

NMO (2006 en 2007)

NPS (2008)

Omroep MAX (2008)

EO (2008)

Omroep LliNK (2008)

Nevenactiviteiten

In de aangegeven periode zijn de volgende activiteiten aangemerkt als toegestane nevenactiviteiten. Een volledig overzicht van de toegestane nevenactiviteiten kunt u vinden in het register op www.cvdm.nl

■ 8 september

- ◆ Het in licentie geven van de naam van het televisieprogramma Het Sinterklaas Journaal ten behoeve van een Sinterklaas Doeboek door de NPS

■ 15 september

- ◆ De licentieverlening van het logo van de NOS en Studio Sport op de cd 50 jaar Studio Sport

■ 6 oktober

- ◆ Het op de markt (laten) brengen van het boek Jong door de EO

■ 13 oktober

- ◆ Het ontwikkelen en produceren van nieuw AV-materiaal of formats voor derden door de AVRO

■ 20 oktober

- ◆ Het verkopen van een vastlegging van het programma Gebak van Krul door de VARA
- ◆ Het verkopen van een vastlegging van het programma Nederland helpt door de EO
- ◆ Het leveren van programmagegevens van de zenders van de Publieke Omroep, RTL en SBS aan CEDAR
- ◆ Het exploiteren van een webwinkel door BNN
- ◆ Het verstrekken van een licentie voor het gebruik van het NCRV logo, de titel en het beeldmateriaal van het programma 'Op reis met Van Rossem' ten behoeve van het laten uitbrengen van een printuitgave van de wandelroutes uit het programma
- ◆ Het op de markt (laten) brengen van het boek Tussen Kunst en Kitsch door de AVRO

■ 27 oktober

- ◆ Het verlenen van een merklicentie voor het plaatsen van het Z@pp logo op de dvd Kika en Bob door de NPO
- ◆ De licentieverlening van drie in opdracht van BNN geproduceerde documentaires van Het Gesprek voor het programma Doc Talk
- ◆ De licentieverlening ten behoeve van de uitgave van de dvd Bananasplit 2009 door de TROS

- ◆ Het op de markt brengen van theateervoorstelling Huisje Boompje Beestje door Teleac
- ◆ De licentieverlening ten behoeve van de merchandising Frans Bauer door de TROS
- ◆ De uitzendlicentie ten behoeve van het uitzenden van het programma Bananasplit door de TROS
- ◆ Het exploiteren van een webshop door de NPO
- ◆ De licentieverlening ten behoeve van de uitgave van het boek De Oorlog door de NPS
- ◆ Het verkopen van een vastlegging van het programma Memories door de KRO

■ 3 november

- ◆ Het verkopen van een vastlegging van het programma Wiskunde voor de sectoren door Teleac

■ 10 november

- ◆ Het verkopen van een vastlegging van documentaires van Cherry Duyns door de VPRO
- ◆ Het verkopen van een vastlegging van het programma Hello Goodbye door de NCRV
- ◆ Het verkopen van vastleggingen door Stichting Waalstad Media
- ◆ De licentieverlening voor een losse track/ beeld- en geluidsfragment ten behoeve van een fragment door de NPS.

■ 17 november

- ◆ De licentieverlening voor een fragment van het programma Willem Wever door de NCRV
- ◆ Het verkopen van vastleggingen door RTV Katwijk

- ◆ De licentieverlening voor gebruik beeldmateriaal van de NOS ten behoeve van het YouTube-kanaal van de RVD
- ◆ Het verkopen van een vastlegging van de televisieopname Chamber opera for

Soprano door de NPS.

De volgende activiteit is aangemerkt als een niet-toegestane nevenactiviteit:

■ 29 september

- ◆ Het uitgeven van de Blootgewoonkalender door de KRO

Besluiten Vaste Boekenprijs over de periode 7 april tot en met 17 november 2009

Vaste Boekenprijs

■ 7 april

- ◆ Bol.com krijgt een waarschuwing wegens overtreding van de Wet op de vaste boekenprijs en tevens het verzoek ervoor te zorgen dat niet langer geldelijke voordelen worden verstrekt bij verkoop van boeken via de cash back constructie van SplinQ.

■ 21 april

- ◆ Van de Munckhof B.V. krijgt een waarschuwing in verband met het verstrekken van op geld waardeerbare voordelen bij de verkoop van boeken.
- ◆ Intertoys krijgt een boete van € 1.000,- omdat het boek Weerwolfgeheim onder de vastgestelde prijs is aangeboden.
- ◆ Ammelma B.V. ontvangt een waarschuwing voor het aanbieden van boeken onder de vastgestelde prijs.

■ 19 mei

- ◆ Selexys krijgt een boete van € 2.500,- wegens het verkrijgen van geldelijk voordeel bij verkoop van boeken via een cashbackprogramma.
- ◆ Tandem Totaal Gemak BV krijgt een boete

van € 500,- omdat het boek Je moet schieten, anders kun je niet scoren van Henk Davidse, te verzilveren via gemakspunten, beneden de vastgestelde prijs is aangeboden.

■ 2 juni

- ◆ Mainpress B.V. krijgt een waarschuwing voor het aanbieden van boeken met actie-prijzen die onder de vastgestelde prijs liggen.
- ◆ Toonbeeld B.V. krijgt een waarschuwing naar aanleiding van een actie van Primera met een FC Knudde boek.

■ 30 juni

- ◆ TNT Post krijgt een waarschuwing omdat het boek Topkoks voor Thuisokoks 2 en bijbehorende vaste prijs niet tijdig zijn gemeld.
- ◆ SB Commerce ontvangt een boete van in totaal € 3.000,-, waarvan € 1.000,- met betrekking tot de prijsstelling van het boek Jamie's Italië en € 2.000,- met betrekking tot de actie met het boek Topkoks voor Thuisokoks 2 in combinatie met een Cabanaz keukenschort.
- ◆ Rabobank West-Zeeuws-Vlaanderen ontvangt een bestuurlijke boete van € 500,- omdat het boek Uit Zeeuwse Wateren onder de vaste prijs is aangeboden in haar ledenmagazine 'Dichterbij'.
- ◆ Print Media ontvangt een bestuurlijke boete van € 1.000,- omdat het boek Religieus Erfgoed in Groningen aan abonnees op de Gereformeerde Kerkboek werd aangeboden onder de vastgestelde prijs.

■ 28 juli

- ◆ Wehkamp B.V. ontvangt een bestuurlijke boete van € 5.000,- in verband met het verstrekken van waardebonnen die verzilverd kunnen worden bij - onder meer -

boeken in de Nederlandse en Friese taal.

- ◆ Uitgeverij De Grote Letter Bibliotheek ontvangt een waarschuwing omdat in het 'bestelbiljet najaar 2008' werd vermeld dat 10% korting werd verstrekt bij leveringen van ten minste tien boeken.
- ◆ Mtbclinic.nl krijgt een waarschuwing omdat de Routegids Mountainbike Nederland en de Routegids Mountainbike Ardennen op hun website onder de door ANWB Uitgevers vastgestelde prijs is aangeboden.

■ 14 juli

- ◆ Veen Magazines ontvangt een bestuurlijke boete van 7.500 euro wegens een aantal aanbiedingen waarbij lagere prijzen werden toegepast dan de uitgevers voor deze boeken hebben vastgesteld, terwijl daarnaast bij iedere tweede bestelling een gratis boek werd verstrekt.

■ 22 september

- ◆ Bol.com B.V. krijgt een bestuurlijke boete van € 7.500,- omdat bij een actie vijf boektitels beneden de vastgestelde prijs werden aangeboden.

■ 6 oktober

- ◆ Kwintessens NZV Uitgevers krijgt een bestuurlijke boete van € 15.000,- opgelegd omdat onder meer bij verkoop van zeven titels een prijs is toegepast die afwijkt van de prijs die de uitgevers voor deze boeken hebben vastgesteld.

■ 20 oktober

- ◆ Shopholding B.V. heeft een waarschuwing gekregen omdat op de website 21 boektitels voor een afwijkende prijs zijn aangeboden.
- ◆ V.O.F. De Blockshop heeft een waarschuwing gekregen omdat in een plaat-

selijk maandblad een kortingsbon was geplaatst, tegen inlevering waarvan € 2,- korting werd verstrekt op het assortiment boeken van De Blockshop.

■ 17 november

Het Commissariaat heeft een bestuurlijk rechtsoordeel gegeven over de deelname van diverse uitgevers aan zogeheten cashbackprogramma's. Hierbij kunnen eindafnemers spaarpunten verdienen door via websites van deze programma's door te linken naar websites van bedrijven waar artikelen kunnen worden gekocht of diensten kunnen worden afgenomen.

In dit kader is een waarschuwing gegeven aan:

- ◆ Neckermann vanwege deelname aan cashbackprogramma's;
- ◆ SB Commerce, eveneens vanwege deelname aan diverse cashbackprogramma's.

Geen sprake van schending van de Wet op de vaste boekenprijs:

- ◆ AKO: door het maken van het voorbehoud in de voorwaarden dat geen clix kunnen worden verdiend met de aanschaf van Nederlandstalige en Friestalige boeken, wordt voorkomen dat een geldelijk voordeel wordt verleend bij de aanschaf van boeken.
- ◆ NBO: door het maken van het voorbehoud in de voorwaarden van het cashbackprogramma dat bij de NBO geen spaarpunten kunnen worden verkregen met de aanschaf van Nederlandstalige- en Friestalige boeken, wordt voorkomen dat een geldelijk voordeel wordt behaald bij de aanschaf van boeken. BGN Selexyz: door

het maken van het voorbehoud in de voorwaarden van het cash-programma dat bij BGN Selexyz geen clix kunnen worden verdiend met de aanschaf van Nederlands- en Friestalige boeken, wordt voorkomen dat een geldelijk voordeel wordt behaald bij aankoop van boeken.

- ◆ Bol.com: door het maken van het voorbehoud in de voorwaarden van de cashbackprogramma's dat bij bol.com geen spaarpunten kunnen worden verkregen met de aanschaf van Nederlandstalige en Friestalige boeken, wordt voorkomen dat geldelijk voordeel wordt behaald bij de aanschaf van die boeken.
- ◆ Bruna B.V.: door het maken van het voorbehoud in de voorwaarden van de cashbackprogramma's dat bij Bruna geen spaarpunten respectievelijk "zins" kunnen worden verdiend met de aanschaf van Nederlands- en Friestalige boeken, wordt voorkomen dat geldelijk voordeel wordt behaald bij de aanschaf van die boeken.
- ◆ Cosmox Retail B.V.: door het maken van het voorbehoud dat bij Cosmox geen spaarpunten kunnen worden verkregen met de aanschaf van Nederlands- en Friestalige boeken, wordt voorkomen dat een geldelijke voordeel wordt behaald bij de aanschaf van die boeken.

HET COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA
WENST U MOOI SAMENSPEL IN 2010

Illustratie: Joep Bertrams

Redactieadres:
Commissariaat voor de Media
Bureau Communicatie
Postbus 1426
1200 BK Hilversum
T 035 7737700
F 035 7737799
cvdm@cvdm.nl
www.cvdm.nl

CO.MEDIA

